

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniske ulice št. 2.

Naznauila (Inserati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniski ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 49.

V Ljubljani, v ponedeljek 2. marca 1885.

Letnik XIII.

Državni zbor.

Z Dunaja, 1. marca.

Budgetna obravnava.

Že sem Vam poročal, da se je v petek popoldne pričela splošnja razprava o državnem proračunu za l. 1885. Kakor vsako leto, tako se je tudi letos izmed nasprotnikov kot prvi govornik oglasil štajarski poslanec Carneri, ki je baje velik modrijan, pa je le malo modrosti razodeval. „Bog vé, rekel je Carneri, se li še kdaj povrnem, in ako se bo to zgodilo, bom li g. ministerskega predsednika še našel na njegovem sedeži!“ Zatem je govoril o volitvah za kupčijsko zbornico v Brnu in Plznu, o boji sedanje vlade proti liberalizmu, o prepiru zaradi živinskega sejma na Dunaju, o goljufijah, ki so se godile v nekaterih bankah, o zadevi poslanca Kaminskega itd. Vsakega ministra je Carneri posebej napadal, najhuje kupčijskega ministra, ki mu je očital, da je nekak bét (Mauerbrecher) sedanje vlade, ktere duša pa prav za prav biva v denarnem ministerstvu. Nikakor toraj ne more budgeta privoliti vladi, ki po njegovem mnenju podira podlago avstrijske države in je v zvezi z „Länderbanko“! Nekako sočutje in usmiljenje zbudil je Carneri med poslušalci tudi na desnici, ko je rekel, da ne vé, se li njemu meša po glavi, ali kaj, ko premišljuje dejanja sedanje vlade, ker se je videlo, da je v resnici na duhu svojem že jako oslabil. Na galeriji bilo je dosti poslušalcev; prišlo je bilo tudi precejšnje število Dunajskih in vnanjih krasotic, ki goré za Carnerija, dasi je mož po vnanjem svojem nekaka pokveka, in so hoteli slišati in občudovati njegove modre besede. Nek slovenski poslanec zapazi med njimi nekatere znanke in se podá k njim na galerijo, kjer mu razodenejo, da je tudi nje v zbornico prignala vnema za Carnerija. Prav imate, jim odgovori poslanec, ker kaj tacega res ni vsak dan viditi. Kaj pa, vprašajo radovednice? Tako grde duše v tako grdem telesu! Ni mi treba dostavljati, da so se poslušalkam pobesili nosovi, ko so slišale tako kritiko o možu, za ktereга one tolikanj goré!

Drugi govornik je bil česki poslanec Zeit-

hammer, ki je v začetku prav krepko zavračal Carnerija in mu očital, da ni govoril resnice, ko je pripovedoval o volitvah v Brnu. Zatem se je obrnil k proračunu samemu in omenjal, da je pravega primankljeja samo 1-8 milj. gld., da bi se bil pa tudi ta še zdatno znižal, ko bi se odpravilo vedno centralizovanje. Gledé političnega stanja rekel je govornik, da ni sicer medeno, ali omenjal je ob enem, da medeno ni bilo nikoli, odkar imamo konstitucionalno dobo. Spominjal je na dalje, da so Čehi v sedanjí dobi prišli v zbornico, ktere so se prej ogibali, in da so pošteno spolnili, kar so bili pri vstopu svojem obljubili. Gledé vnanje politike je povdarjal, da je državni zbor nikdar ni tako malo napadal, kakor ravno sedaj, in da ravno vsled prijaznega porazumljenja Avstrija proti vnanjem državam nikdar ni bila bolj mogočna in bolj zaželjena zaveznica, kakor ravno sedaj. Zeithammer je sklepal z zagotovilom, da se desnica še danes drži programa, ki ga je razodela v odgovoru svojem na prestolni govor z dné 8. oktobra 1879, in z zaupanjem, da se bliža novi boljši in krepkejši dobi. Ni mi treba praviti, da je bil ta govor sprejet z živahno pohvalo in radostjo.

Zadnji govoril je prvi dan česko-nemški poslanec Scharschmid, ki je nekako slovo jemal od državnega zbora. Vsled novega volilnega reda baron Scharschmid namreč nima nikakoršnega upanja, da bi bil še kdaj izvoljen na Českem, in drugje se menda tudi ne bodo dosti zanj brigali. On sicer ne more tajiti, da so se denarne razmere zboljšale, ali tega neče pripoznati, da bi vlada pri tem imela kaj zasluženja. Gledé političnega stališča méni, da nemški prebivalci planinskih dežel menda pač ne bodo več goreli za česko-slovansko prevago. Greuter se vmes oglasi: O, pač, pač! kar vzbudi med poslanci veliko veselost. Eno samo zaslugo Scharschmid pripisuje vladi, da je namreč ona s svojim ravnanjem zbudila nemško-narodno gibanje, ki se bode razodevalo tudi pri snovanju novih strank.

Ob 1/4. uri je g. predsednik sklenil sejo.

Včeraj je prvi govoril tirolski poslanec dr. Kathrein, ki je nekako opravičeval trditev Greuterjevo, da hočejo konservativni Nemci ostati zvesti

zavezniki slovanskih narodov. Konservativni Nemci, rekel je tirolski poslanec, hočejo mogočno, vsem narodom in vsem razmeram pravično Avstrijo. To pa zamore državi dati samo modra politika, ki spoštuje pravice, ki so si jih posamezni pridobili. V teh načelih so konservativni Nemci enega mnenja s slovanskimi poslanci, zato so se oni z njimi zedinili. Nemstvo v tej zvezi ne trpi nobene škode in mu preti manja nevarnost, kakor kje drugje. Tirolei so se vedno čutili kot Avstrijance, zato so si šteli v dolžnost podpirati nemške narode v njih bojih za narodne pravice. Na tem stališči stojé oni še danes in se hoče v tesni zvezi s slovanskimi tovariši bojevati za njih in za svoje pravice. Ako se postavi na avstrijsko stališče, pač ne vé, kako da bi mu bil avstrijski Nemeč bolj bližen kakor avstrijski Slovan. Oba sta sinova ene domovine, oba imata enako zvestobo do velike države. Zatem govori o proračunu samem, in levici omenja, da mora desnica popravljati, kar je ona pokvarila. Zlasti pa je desnica hvalevredno delo pričela z obrtniško postavo in s postavo o zavarovanju delavcev (klici na levi: še ni dognana!). Konečno se je Kathrein pritoževal o šolskih razmerah na Tirolskem, kjer nove postave ne zadostujejo; Tirolei hočejo imeti krščanske šole, in nečejo, da bi se poduk čisto ločil od krščanskega nauka in bi se poslednji skrčil samo na triurni poduk na teden. V katoliški šoli, sklepal je govornik, imamo poročstvo za svojo prihodnost, za ljubezen do domovine, za zvestobo svojo do cesarja. Za te šole se bodemo vojskovali dokler bomo mogli, in mi bomo zmagali, ker je pravica na naši strani. Živahno ploskanje in čestitanje sledilo je tem krepkim in prepričalnim besedam, in liberalni listi sami pripoznavajo, da je bil ta govor eden najboljših, kar jih je bilo slišati v državnem zboru.

Govoril je za njim Schönerer, ki se je pobahal v začetku, da bo za nemškim govorom nemškega poslanca on spregovoril nekoliko pravih nemških besed. Govor ni bil posebno dolg, in kar je bilo najbolj čudno, Schönerer se je včeraj premagoval in ni govoril tako strastno kakor sicer.

Na vrsto je prišel sedaj slovenski poslanec Raič, ki je porabil to priliko, da je razkril mnogo neprilichnost in krivic, ki se godé Slovincem zlasti

LISTEK.

„Človeka nikar“.

(Dalje.)

Kak je pa pomen naklonov „očenaša“ in pesnikovih verzov? Primerimo. Bodi posvečeno tvoje ime; pridi k nam...; zgodi se...; daj nam...; ne vpelji nas...; temuč reši...! To so, kaj ne, prošnje „očenaša“; — — „Vzgoji ti...“, „bodi (posvečeno)...“ — „podári...“, „pridi (k nam)...“ — „vstvári...“, „zgodi se...“ — — „vstváriti nikar“, „nas ne vpelji...“ Da so ne le „oblike“ teh glagolov, ampak tudi pomeni teh „oblik“ eni in isti, kdo ne razvidi? Iz tega pa sledi neovržno, da je v onih pesnikovih stavkih, ki so sicer pisani v „velevn. obliki“ izražena prava prošnja, prava molitev do Boga, ne pa: „svét ali nauk“, ali „postava“ dana Bogu, prav tako, kakor je v „očenašu“ izražena mnogo naša prošnja do Stvarnika; da se toraj pomen prošnje

„očenaša“ nikakor ne dá tolmačiti po g. M—čevi „velevn. obliki“, ktera ne pozna „prošnje“.

Da, ne samo zaradi iste zunanje oblike pesnikovih verzov in očenaša so oni prošnja, ampak tudi po svojem besednem pomenu:

Kedó bi pa, kot jaz na sveti
Imel čutiti in trpeti
Mej dvómi, zmótami viséti —
Človeka — vstváriti nikar!

Ali ne izraža in prosi pesnik s temi verzi blizu ali ravno tega, česar prosimo v „očenaši“: „Nas ne vpélji v skušnjavo, temuč reši nas hudega“? Nadaljna sličnost med „očenašem“ in pesnikovimi verzi se vidi tudi v tem: Ti in oni imajo uvod, sličen uvod, če ne ravno isti: „Ti sam si gospodar“, Oče naš, kteri...; in, kakor sledijo uvodu „očenaša“ prošnje, enako dostavlja tudi pesnik za uvodom besede: „A eno te prositi smém“.

Toraj, ker se oblika glagolov „očenaša“ za las ne razločuje od oblike glagolov pesnikovih verzov in je tudi pomen oblike obojih glagolov eden in

isti (ali vsaj podoben), sledi, da ni v pesnikovih verzih izraženega nikakega povelja, svéta ali nauka do Boga, ampak prošnja do njega, sicer bi morali trditi, da tudi v „očenaši“ dajemo svét ali nauk, ali postavo Bogu; in prav tako tudi sv. cerkev, ko prosi: Usliši nas, prizanesi nam, odpusti nam, skaži nam, ozri se, vodi nas, vžgi v nas, dodeli nam, odvrni od nas, ne ravnaj z nami, ne povračaj itd. itd., bi morala dajati svét ali nauk ali postavo Bogu.

Četrtilč. Pesnik imenuje svoje verze izrečno prošnjo: „A eno te prositi smém“. Nikdo pa nima pravice, tem manj še g. M., kteremu „gre ti za pesni, kakoršne nahaja tiskane“, te pesnikove „precej jasne besede“: „A eno te prositi smém“, drugače tolmačiti, kakor jih piše in tolmači pesnik sam: niti tem besedam drugih podtikati. Pesnikova razlaga je autentična, za to je edina ta pravilna in prava. Drugače bi smeli pač zopet trditi, da dajemo Bogu „svét ali nauk“ ali „postavo“, ko ga prosimo: zgodi se tvoja volja, nas ne vpelji v skušnjavo! Pesnik v svojih verzih „kakoršne nahajamo tiskane“ nikjer še besedice nima o svétu

na Spodnjem Štajarskem. V potrjenje svojih besed omenjal je Raič premnogo dogodkov, ki so se godili v zadnjih letih in je resno vprašal, kako li more kaj takega mogoče biti pod sedanjo vlado? Kje drugje bi tožbo napravili ministru, kateri bi tako ravnal. Ker mislim, da bote ta govor objavili v celoti njegovi, zato ne omenjam posameznih navedb njegovih. Liberalni listi danes Raiču očitajo, kakor da bi bil v svojem govoru pretiroval, češ, da bi bili Slovenci brez pravic in brez varstva, ako bi vse to res bilo, kar je govoril Raič. Tem listom ne gré v glavo, da bi bilo kaj takega mogoče; nam tudi ne, ali zaradi tega ne moremo krivega delati govornika, ki je teh reči omenjal, ampak tiči krivda vse kje drugje. Kako slabo nemški listi poznajo razmere po slovenskih krajih, priča tudi neka opazka stare „Presse“, ki pravi, da naučnega ministra eni prijemajo zaradi tega, ker se ozira na dejanske razmere in neče komu na ljubo na glavo postaviti najprvotnejših pedagoških načel. Ali se pa ne pravi pedagoškim načelom v obraz biti, ako se naj slovenski otroci po nemški podučujejo? Ako je „Presse“ prepričana o tem, kar je gori pisala, potem bo morala pač nam prav dati, ako za slovenske otroke tirjamo slovenske ljudske šole.

Govorila sta potem še Magg in Plener pa česki poslanec Tonner. Plener velja kot poseben strokovnjak v denarnih zadevah, pa je tega strokovnjaštva včeraj tako malo pokazal, kakor predvčerajnjem Carneri svoje modrosti. Kaj je vse skupaj spravil, bote spredvideli, ako omenjam, da se je med drugim spominjal tudi nemške šole, ki jo je hotla hranilnica kranjska napraviti v Ljubljani, pa je ni dovolila.

Ob štirih bil je konec seje. Jutri bo najprej govoril denarni minister Dunajevski, za njim pa poljski poslanec Čerkavski. Potem bo menda splošnje razprave konec in bota govorila kot generalna govornika še Herbst pa Fanderlik. V torek bo govoril poročevalec Mattuš, potem pa bo glasovanje in za njim pričetek nadrobne razprave.

Politični pregled.

V Ljubljani, 2. marca.

Notranje dežele.

Kdo je gospodar, kralj Umberto ali cesar Franc Jožef po *tužni Istri*, mora se pač vsak rodoljub vprašati, čitavši neslane burke, ki jih ondi Lahoni z našo narodnostjo vganjajo, s katerimi jo do krvi v lice bijejo. Kakor „Edinost“ poroča, imeli so v Bujah na pustno soboto ples. Dotična hiša je bila okrašena vsa z „irredentarskimi“ zastavami. Tjekaj pride nek Sežanec po opravi in navdušen od tolikanj laškega krasotičja na slovenskih tleh, navdušeno zavpije: „Živio Slovenci“. Kakor bi bil ogenj v streho vtaknil, tako je dregnila ta izjava Lahone pod rebra. Iz hiš so venkaj jeli vreti in največji junak med njimi razkorači se pred Sežancem, rekoč: „Pel suo „živio Slovenci“ lo facio arrestare dei polizai e lo facio serare (za njegovo „živio Slovenci“ ga bom dal prijeti od policajev in ga bom dal zapreti).“ Slovence toraj, ki se v Istri predrzne pripoznavati svojo narodnost, žuga se z redarstvom in zaporom, „irredentovci“ pa, ki noč in dan stebrovje spodko-

pavajo, na katerem Avstrija ob Primorji stoji, prosto in predrzno dvigujejo svoje glave kviško in noben duh se ne zmeni za njihovo postopanje. Da tako postopanje mora imeti svoje nasledke v popolnem razpadu avstrijskega spoštovanja ob sinji Adriji, se lahko umé samo po sebi. Gorje ti vlada, gorje vam Istrijani, če bode te poslušali glas teh lažljivih pretekrov. Toraj videant consules! Mi zgornje prašanje ponavljamo: „Kdo je gospodar v Istri?“

Član XIX. dandanes po slovenskih tleh, posebno pa v *našem Primorju* tolikanj po irredenti z nogami teptan, se vendar ne da vdušiti. Res je, da doma, da ravno ondi, kjer bi se moral v prvi vrsti spoštovati, ne marajo zanj, da ga sujejo, kjer ga morejo in kdor ga doseže! Toda kolikor več je doma preziran ta ubogi najdenec, se mu vendar-le pod vlado Taaffejevo večkrat primeri, da ga na Dunaji pri najvišjem sodnem kakor tudi pri najvišjem upravnem sodnem dvoru postavijo na častno mesto, katero se mu je že takoj ob njegovem rojstvu v državnem zboru odkazalo. Član XIX. v veljavi raste in to „od zgoraj na doli“, kar je vsekakor veselo znamenje. Gotovo še veste, da so minulo leto hotli v Gorici Slovenci napraviti slovesnost, pri kateri bi se bila blagoslovila zastava slovenskega društva; gotovo tudi niste še pozabili, da sta se takrat dva zagrizena goriška Lahona, Fitz in Makuc, zarotila Slovence toliko časa dražiti, da jim mirna kri zavré in se bode pretep začel. To je bilo hudodelstvo kaljenja javnega miru, in vendar ju je okrožna sodnija nekriva spoznala. Na pritožbo državnega pravdnika pri c. kr. najvišjem sodnem dvoru je bila ta razsodba zavržena. Pričela se bo toraj obravnava z novega, pri kateri se nadjamo, da se ne bodo skoki delali med paragrafi, kateri bi zopet član XIX. podrli in na njegovo mesto nezasišano samovoljo irredente postavili. Nadjamo se, da se Slovincem sedaj pravica pripozna, ktera se jim je prvokrat z nogami teptala, da v Avstriji pravica še živi!

V *državnem zboru* pričeli so budgetno debato. Mnogo je vpisanih govornikov za, mnogo proti, kar je tem bolj smešno, ker je tudi najbolj zabitemu hribovcu znano, da se s tem prepirati, ali naj se dovoli ali ne, kar mora biti, se pravi prazno slamo mlatiti. Pač pak bi bilo vse kaj drugega prepiranje o posamičnih nastavljenih točkah, katerih naj bi se potrebne na svojo pravo potrebo znižale, nepotrebne, če jih je kaj, pa zbrisale. V tem smislu bi imela budgetna debata po naših podaniških mislih nekaj pravega pomena. Vsaka druga debata o nedovolitvi je neopravičena in škodljiva. Neopravičena, ker izvira iz nagajivosti, škodljiva pa, ker se za mlačvo prazne slame desetaki venkaj mečejo, druge potrebne reči pa, kakor je delavska postava, železnice itd. se pa po nepotrebnem zavlečejo. Kar mora biti, mora biti, o tem je pač zastoj vsaka beseda, ki se v debati za to zgubi.

Diurnisti *Dunajskega magistrata* vložili so pred dvema letoma prošnjo, da bi se jim žalosten položaj na kakoršenkoli način zboljšal. Prošnja še danes ni rešena! Sedaj so ti vsega usmiljenja vredni reveži poslali k županu Uhlu deputacijo, da naj vendar vsaj toliko stori za nje, če že več noče, da se jim prošnja reši. Uhl je rekel, da, ko bi bilo to le edino od njega zavisno, bi se bil diurnistov že zdavnaj usmilil, ali tukaj imajo tndi še drugi govorniki. Vendar pa bo gledal, da se jim kolikor mogoče prej ko prej izpolni vroča želja po zboljšani plači, ker je za trdno prepričan, da družina s plačo, kakor jo imajo diurnisti, ne more živeti.

Hrvaški deželni zbor sklical se bo 9. aprila, da določi budget in se posvetuje o raznih narodnogospodarskih zadevah, ki že več časa rešenja čakajo. V to pričel bo finančni odsek svoje delovanje 26. marca, ter se nadja, da bode svoje delo do 9. aprila dovršil, če tudi so velikonočni prazniki vmes.

Vojska, huda vojska se nam kaže, toda ne z mečem, puško in topom, temveč vojska na narodno-

gospodarskem polji, vojska za spečavanje naših pridelkov na Nemškem in Francoskem: *carinska vojska* se nam napoveduje. Samo po sebi se razumé, da ni vselej hudega vremena, kedar gromi, ker grom se dostikrat zavleče in tudi tukaj se je nadejati, da bo samo pri medsebojni grožnji ostalo, kar bi bilo tudi želeti. Pri vsem tem pa naša država v zvezi z ogersko ne bo mogla drugače, kakor da bo tudi ona vzela vijak v roke in bo carino, katero blago iz Nemškega sedaj k nam dohajajoče plačuje, tolikanj pritiskati jela v ožigled povišane carine, katero žito iz našega cesarstva tjekaj vpeljano plačevati mora, da bo tisto na primerno visoko pripravnala s carino, ktera se našim pridelkom ondi nalaga. Vrh tega smo pa še dobri prijatelji z Nemci kakor tudi s Francozi in je že posebno ta znak „dobrega“ prijateljstva med nami in Nemci, ako se poslednji na naše stroške okoristiti skušajo! Kljub vsemu temu pa Nemci še ne bodo pri določeni carini ostali, temveč jo bodo še povišali, ker jim ona v sedanji svoti ne ugaja posebno, kajti avstro-ogersko žito se vsled nje še vedno ne bo tolikanj podražilo, da bi nemško kmetijo kviško spravilo. Zato že sedaj nameravajo vrečo z moko napolnjeno še višje postaviti in sicer na 7 mark 50 pfenigov (vinarjev). Za nemške kmete bi bil tak korak kakor nalašč, ker bi njihovim pridelkom ceno podražil, avstro-ogerskim pa pot v deželo obtežil. Po znanem roka roko umiva, bi morala pa Avstrija ravno tako postopati in kakor smo že rekli nemške izdelke tolikanj obdačiti, da bi se to naši obrtniki kaj poznalo. Tako bi se kaj lahko primerilo, da bi se iz same nagajivosti marsikterim rečem, ki jih sedaj še primerno cenó dobivamo brez pravega vzroka, cena podvojila in nihče bi ne vedel, zakaj. Ako bi si pa državi še prav posebno nagajati hoteli, si lahko medsebojno carino vedno povišujete in carinsko vojska bila bi tukaj.

Vnanje države.

Na Črnigori, posebno pa v *Cetinji*, imajo polne roke dela, da bodo vredno sprejeli prestolonaslednika mogočnega avstrijskega cesarstva, ki se bo domu gredé iz potovanja po srednjem morji ondi oglašil. Da bode sprejem sijajnejši, naročili so Črnogorci oziroma kneževi dvor na Dunaji čisto nove dvorne vozove, po ktere pojde parnik „Sibil“ že te dni v Trst.

Deveti dan meseca aprila imeli bodo v *Bruselji* velike slavnosti. Kralj Leopold Belgiški, oče naše cesarjevičine in prestolonaslednice nadvojvodinje Štefanije, praznoval bo svoj petdeseti rojstni dan. Že sedaj jele so se delati velike priprave za to slovesnost, ktere se bode ta vdeležila tudi naša cesarjeviča Rudolf in Štefanija, katerih kraljevi oče že od časa poroke, 10. aprila 1881, ni več videl. Da bode domača slovesnost tem sijajnejša in veselejša, vdeležila se je bode tudi presvita cesarica Elizabeta, ktera se sedaj v Amsterdamskih morskimi kopeli okrepčava.

Lahi so se poprijeli svoje politike v rudečem morji, katero je sedanji svet že z nekim zaupanjem opazovati jel. Dva dela sveta bode ta skoraj z njimi računati morala. Turčija se pritožuje, da ji Italija ob rudečem morji v zelnik hodi; Laška zopet se pa čisto gluha dela in pravi, da je to naredila na obče-koristni blagor. Turčija sicer nima pisem ne pečata, na ktere bi opirala trditve, da je zemlja ob rudečem morji njena, če tudi jo je imela v posesti več nego 300 let. Uradno se ji ta ni nikdar priznala, nasprotno pa se ji tudi ni nikdar odrekala. Po sodniških postavah imela bi toraj popolnoma posestno pravico, katero visoka porta tudi v popolni meri tirja. Turčija je sicer več azijska nego evropska država; ker jo je pa Evropa na Pariški pogodbi za svojo pripoznala, ji je ob enem podelila tudi pravico nedotakljivosti njenega posestva, resničnega kakor tudi domišljenega, in na to se sedaj opira in toži Italijo, da jo moti v svojem posestvu. Kakor je to laško

ali nauku, ali postavi; pač pa piše: te prositi smem.

Dalje. G. M. tedaj trdi, da daje pesnik v svojem: „Človeka nikar“ Bogu „svét ali nauk“, ter sklepa iz te svoje trditve, „da priznava zatoraj s tem pesnik: „panteistični fatalizem“ „po ktereга nauku slepa osoda vlada svet in človeštvo“; da priznava „pateističnega boga“, kateri v sebi druží dobro in slabo, ki se iz njega po zakonu slepega slučaja razvija in rodi“. S temi besedami pripisuje toraj pesniku ob enem dvoje nasprotnih nauk, katerih drug drugega izključuje, ter si tako sam ugovarja. Če daje namreč pesnik Bogu „svét ali nauk“, ali „celó postavó“, ne more nikakor ne biti panteist, kajti ti verujejo in učé — kakor pravi sam g. M. — „zakon slepega slučaja“, „slepo osodo“; učé po vrhu tega, da je ta „zakon“ železen, nespremenljiv, ki ne pozná nikake spreminljivosti, tako, da so celó prosta (kterih prav zato ne pripoznavajo) dejanja človeka, po vsem od tega „zakona slepe osode“ odvisna, in po njem določena. (Der Mensch ist ein Naturproduct. — Daher beruht nicht bloss das, was er ist, sondern auch das, was er thut, will, empfindet und denkt, auf eben solchen

Naturnothwendigkeiten, wie der ganze Bau der Welt“). Dosledno je toraj, da ne more panteistu še na misel ne priti „svét ali nauk“ ali „celó postavó dajati“ svojemu neizprosnemu bogu, temu: zakone slepega slučaja. Prav zato pa naš pesnik ne more biti panteist, če prav daje Bogu „svét ali nauk“; ampak je pravi katolik, ker priznava vsega-mogočnega Boga: „Ti sam si gospodar!“ in mu pripisuje mnogo, le njemu lastnih lastnosti. Še dalje. G. M. se sklicuje v naslednji (295.) št. „Slovenca“ na g. dr. Tavčarja, kateri „dasi popolnoma nasprotnih nazorov od njega, vendar se povsem z njim (gledé razlage onih pesnikovih verzov v „Človeka nikar“) sklada“. („Ljublj. Zvon“ 1. 1884, povest: „Mrtva srca“). Kak je pomen onim, od g. M.—a navedenih odstavkov g. dr. Tavčarja, v katerih ne manjka „črnega pesimizma“, „blasfemij“ itd., to preiskavo in razsodbo pripuščamo gg. čitateljem. Recimo, da bi bil g. dr. T. pesnikove verze res v smislu g. M.—a umel, iz tega nikakor še ne sledi, da je ta razlaga prava, autentična. Si duo faciunt idem, non est idem.

(Dalje prih.)

Kaj človek skusi, ako peš na Dunaj gre.

(Dalje.)

Dvaindvajseti dan.

Iz Celovca do Ljubelja ni ravno daleč; vsaj nam se ni dozdevalo daleč, ki smo še bolj dolgo pot, kot je ta, ki smo pot do Dunaja in sem nazaj prehodili. Toda še v drugem oziru nam pot ni bila predolga. Čast. bralcu je vzrok že znan. In ta je?

„No! ta je? — I, žganjee nam je France obljubil v znožji Ljubeljevem!“

Da! Da! Žganjeev smo se veselili; sosebno jaz, Čast. bralcem je še znano, da so me „Oesterreichische Türritzer Kukurutz-Sterzen“ obvarovali, se vé, po mojih mislih, da me oni grozni vihar na Annabergu odnesel po zraku in Bog vedi, kje? — postavil na suho.

Tudi Ljubelj je velikan; in precej stopinj bode trebalo, prej ko bodem jaz večí, ko on; — in prej, ko bodem imel njega pod seboj in ž njim na njem zopet dve avstrijski kronovini ob enem pod seboj. In za toliko stopinj ter za toliko orjaško delo bodo žganjei kakor „nalašč“ — in naš France je še pristavil, da „bodo zastoj“. — Živeli toraj žganjei!

gibanje Turčiji nadležno, tako je ono nam Avstrijem in posebno pa še Slovencem prijetno, vgodno in všeč! Kolikor bolj se bo Italija v rudeče morje zaljubila, toliko manj bomo imeli mi z „irredento“, toliko manj bo imela Avstrija z Italijo samo opraviti. Naj si le išče tam pridobitev, kolikor ji drago, Avstrija ji ne bo vode kalila. Politika bila bi pa vse drugačna, če bi nam Lahi v severno Albanijo tako tiščali, kakor oni sedaj silijo v pokrajine ob rudečem morji. Za tam jim pa družega ne moremo želeti, kakor srečno pot in pa lepo vreme!

Sobotni telegram prinesel nam je novico, da je na *Angleškem vladu* v gospodski zbornici dobila sijajno nezaupnico, v zbornici poslancev je pa le jako malo manjkalo, da je ni! Vsled te zaupnice so vsi pomenljivejši angleški listi tega mnenja, da bo sedaj gnijilo Gladstonovo ministerstvo odstopiti moralo ter svojo mesto drugemu bolj spretнему prepustiti. Najnovejši telegram pa o kakem odstopu neče nič vedeti, češ, ministri so sklenili, ne odpovedati se. Vrjetno je že, vrjetno; kajti toliko trmoglavosti ni bilo še kmalo kje videti nakopičene, kakor ravno okoli Gladstona in njegovega ministerstva.

Na *ruskem dvoru* vzeli so metlo v roko in so jeli po Avgijevem hlevu pometati smeti, ki so petdeset let in več ondi ležale. Sedanji car je namreč prišel na sled, da mu nižji njegovi služabniki neizrečeno kradejo in si svoje žepe polnijo. Zarad tega je naročil svojemu domačemu ministru grofu Woronzovu, da naj jih vse v pokoj prestavi s polno plačo ne gledé na to, kako dolgo že služi, kajti car se je prepričal, da bo imel manj škode, ako vse svoje lakaje in druge služabnike s polno plačo v pokoj prestavi in njihova mesta z dosluženi podčastniki napolni, kakor pa, če bi prve še dalje v službi obdržal. Tako je n. pr. na cesarske mize vrlo malo izbornege vina dohajalo, pri njegovih služabnikih so se pa šampanjec, burgundec in tokajec prav poceni lahko kupovali. Tudi v službo na cesarski dvor ni mogel nihče, kdor ni bil po tej stari gardi priporočen.

O avstrijskem *konzulu Hanzalu* v Chartumu obrnilo se je c. kr. ministerstvo zunanjih zadev na angleško vladu s prošnjo, naj mu poroča o nadrobnostih, ki jih od njega vé. Velikobritanska vlada je temu zahtevanju takoj odgovor poslala, ki pa ni kaj posebno vesel. Vprašala je namreč pismeno generala Wolseleya, kaj mu je o osodi Hanzalovi znana. Le-ta je odpisal, da se vsa sporočila, kolikor jih je iz Chartuma dobil, v tem strinjajo, da je bil konzul Hanzal ravno tadaj v lastni hiši od Mahdijevih kanibalov umorjen, kekar je Chartum prišel sovražniku v roke. Enako osodo delil je ž njim general Gordon. Konzul Hanzal je moravske rodovine in je bil v svoji mladosti učitelj, ki se je z neko ekspedicijo v Afriko podal, kjer je trgovec postal. Tu si je bil pridobil že lepo premoženje ter je pomeje konzul postal. Ko je nevarnost rastla za Evropce po Sudanu bivajoče, je avstrijska vlada večkrat Hanzala opominjala, da naj se vmakne vsaj v Egipt, toda mož zvest ostal na svojem mestu tudi v nevarnosti. Zdaj mu je dežela dolgoletnega delovanja postala hladen grob. Naj počiva v miru!

Iz opazek v dnevniku ranjcega Gordona prišlo je marsikaj na dan, o čemur se našemu svetu do sedaj še sanjalo ni. Ali je res, ali morda vse skupaj le debela afrikanska rasa, ki se je na dolgem potu iz *Sudana* do semkaj odebela, ne moremo povedati. Gordon ondi piše, da ima Stewartov dnevnik, ki je pravi biser za oceno ondašnjega položaja, kajti prepisana so ondi vsa pisma Mahdijeva na Gordona, kakor tudi so vestno zabilježeni vsi poskusi Gordonovih in Stewartovih vojakov, da bi se jim bila posrečila oprostitev Chartuma. Tri milijone patron so postrelili. O Mahdiju piše, da z vjetniki lepo ravna; le katoliške nune je prisilil, da so se navidezno morale poročiti z Grki, samo da so odšle porokam

z Arabci, kateri so jih menda kar od kraja pobrati mislili.

Izvirni dopisi.

Iz Trnovega pri Notranjski Bistrici, 1. marca. Naznanjam Vam prežalostno novico, da je naš preč. in ljubljeni gosp. dekan Jan. Urbanček danes zjutraj po kratki, hudi bolezni (pljučnici), previden s svetimi zakramenti svojo blago dušo izdihnil. Pastiroval je tukaj kot dekan le 1 leto in 5 mesecev; pred 15 leti je pa bil pri nas blizo 9 let duhovni pomočnik. Vsa fara je potrta in nepopisljivo žaluje. Bog daj ranjkemu večni mir in pokoj!

Iz Račne, 27. febr. Veliko čast smo včeraj doživeli. Preblagorodni gospod Winkler, naš ljubljani c. kr. deželni predsednik, se je s c. kr. okrajnem glavarjem g. Mahkotom po vodi k nam pripeljal ogledat povodenj. Ko sta visoka gospoda iz čolna stopila, poklonili so se njima č. gosp. župnik Kopanjski s posestniki iz Račenske županije zahvalivši se za skrb, ki jo imajo za nesrečne ljudi ter jim hočejo pomoč od visoke c. kr. vlade nakloniti. Gospod deželni predsednik je skrbno popraševal po škodi, katero voda našim ljudem vsako leto napravlja, je pregledal kraje, do katerih je že voda stala po vasi, šel je tudi v neko kmetiško hišo ter se ondi z bolnikom tako ljubeznjivo pogovarjal, da bolnik in drugi ne bodo nikoli pozabili prijaznega in ljubeznjivega visokega gospoda. Visoki gospod je ljudem pomoč obljubil ter se potem z okrajnim glavarjem v spremstvu č. g. župnika in družih mož podal na Kopanjski prijazni hriček in ondi šolo obiskal, fap-tiče preprijazno osebno izpraševal, pa jim tudi o božji visokosti, milosti, mogočnosti marsikaj omenil in tako g. učitelja podučil, da naj „religiös-sittlich“ otroke podučuje; pa tudi sam učitelj se tako obnaša, da ne bo samo otrokom, ampak tudi odraslim ljudem „religiös-sittlich“. V prijaznosti z duhovščino naj učitelj dobro pazi na to, da ne bo podiral pri otrocih in ljudéh, kar duhoven težavno zida. Še več drugih lepih nauk in opominov blagovolil je visoki gospod baron otrokom in učitelju na srce položiti ter se je potem podal v Kopanjsko cerkev, kjer se je dalj časa mudil, potem iz prijaznega hriba ogledal povodenj, kraje, kjer voda izvira, ter po njivah in travnikih škodo dela. Blagovolil je tudi za nekaj trenutkov stopiti v farovž in se ondi nekoliko okrepčal. Okoli 1/2 12. ure sta visoka gospoda med pokanjem možnarjev zapustila v spremstvu g. župnika Kopanjski hrib ter šla proti Boštanji in Grosupljem, kjer je bilo kosilo naročeno. Oglasila sta se potem tudi v Šmariji, kjer sta zopet preč. g. dekana, šolo in cerkev obiskala. Slava vis. gospodu baronu Winklerju, pa tudi našemu gosp. okrajnemu glavarju, ki tako lepo skrbita za poškodovane prebivalce in za vse ljudske potrebe sploh.

Iz Kamnika, 27. februarja. Milo so doneli danes dopoldan zvonovi tukajšnjih cerkv in žalestno so naznanjali, da spremljajo k zadnjemu počitku gospoda Janeza Debeveca, c. kr. poštarja in posestnika, kateri je v noči od 24.—25. februarja naglo umrl za mrtvoudom. Kako je bil ranjki vsem priljubljen, pričal je sijajni pogreb, kterega se je

vdeležila velika množica ljudi vsacega stanu in brez razločka mišljenja. Za mrtvaškim križem se je v redu vrstila šolska mladina, dečki in deklice; ginljivo je bilo slišati, kako je iz teh nedolžno-otroških src puhtila molitev sv. rožnega venca za ranjcega. Za njo je vihrala čitalniška trobojnica in sledili so nosilci krasnih in mnogih vencev, ktere je otroška ljubezen in prijateljska vdanost položila na rakev nepozabljivega očeta in narodnjaka. Potem je prišla duhovščina, samostanska družina oo. frančiškanov in za njimi prečast. g. dekan z azistencijo. Ko so tukajšni peveci zapeli ginljivo mrtvašnico „Nad zvezdami“ se je sprevod v dolgi vrsti med tužnim „Miserere“ pomikal proti Šutni, in od tod po dokončani slovesni maši za mrtve proti pokopališču, tukaj so še zapeli „Blagor mu“, in tužnih src smo prepustili zemlji, kar je njenega. Bog pa daj ranjkemu večni mir, in večna luč naj mu sveti!

S Št. Urške gore, 26. febr. No, polagoma se bo nam vendar-le približala ljubo-mila spomlad, mislil sem si, ko predvečarjem s gore v Cerklje stopaje zagledam poleg pota pod grmovjem dišeče vijolice (Viola odorata) v najlepšem cvetju. Umeje se samo ob sebi, da jim nisem prizanesel, marveč jih radostno pobral ter seboj vzel. Kmalu zapazim tudi pljučnico (Pulmonaria officinalis) z njenimi rudečimi cveti; dalje vidim kako tu in tam na leski (Corylis Avellana) po šibkih vejicah bingljajoči abranki lepo praše na škrlato-rudeče pestiče, ki štrlijo iz popkov. Na naši gori razcvetajo se tudi že: zlatno zelce (Chrysosplenium alternifolium), spomladni žefran (Crocus vernus) ali nünke, kakor jih Ribničan imenuje, in po njivah njivski jetičnik (Veronica agrestis).

Prikazala sta se tudi metuljčka rumenček (Colias Rhamni) in mali rjavec (Vanessa urticae), koja se veselo zibljeta po spomladnih jegelčkah (Primula acaulis), ki jih je prav obilno po mejah, travnikih in brežinah.

Naj še povem, da tudi ticam so se omajali kljuni. Že nekaj dni veličastno popevajo rumenokljuni kosi (Turdus Merula) po lozah oznanovaje nam, da njihove rjave družice že gnjezdijo. In kako ganljivo donijo nam na uho mili glasovi rumene tašice (Silvia rubecula), koja v bližnjem grmovji tako tužno žvrgoli, da bi kmalo rahločutnemu človeku solza priigrala v očesu; nasproti pa kako razveseljuje nas zopet petje srborite seničice (Parus), koja preletovaje od drevesa do drevesa neprestano kliče: cveti, cveti, cveti! In okrog pobištev kako zvočno drobijo ščinkovci (Fringilla Coelebs), ponosno stoječi na vrhni veji tega ali onega sadnega drevesa svoj „živ! živ! živ! ne boš me več pestil!“ — Kratkočasno je človeku opazovati jih, kako se med seboj pipljejo za prostore, kjer nameravajo gnjezditi. Ako prifrči kaki „nebodigatreba“ njegove vrste blizo, se ti zakadi vanj, da od nasprotnika perje leti, potem pa zopet zmagonosno zakroži svoj „živ! živ! živ! ti me ne boš pestil.“

Čudno pa ni, da tu na naši gori že tički pojó in rožice cvetó, kajti sneg je po vsih proti solncu obrnjenih krajih skoraj popolnoma skopnel, ko doli na polji še vedno pokriva bela odeja zemljo.

In res! Ko dojdemo do podnožja Ljubeljevega, krenemo z velike ceste po stranski poti proti fužinam. V kratkem jih najdemo in France tukaj svojega bratrance, ki je v fužini kóse izdeloval.

Nekoliko si ogledamo fužine in potem sedemo zunaj na travo; ni bilo dolgo in ogledali smo moža vsega črnega, ki je v pónovi pri ognji mešal žganjce, še malo smo potrpeali in sedeli smo pri skledi prav dobrih „Ljubeljsko-fužinskih žganjcev“; ali pa so oni žganjci pri nas v skledi ležali, ali prav za prav plaval so v masti. Dragi bralec! Izvoli si izraz, kateri ti bolje ugaja; meni in nam vsem trem pa zdaj — oho! zdaj? To se pravi — so takrat ugajali žganjci bolj, ko naj boljši izraz.

Prav toplo smo se dobrotljivemu kovaču zahvalili za dobre žganjce in Francetu, ki nam je tukaj mizo zastoj pogrnil.

Veseli se po tem oddihljeju in tem okrepčanju spustimo v Ljubelj. Velik, visok je; toda srečno smo ga premagali in ponižali, ko smo ponosno vrh njega stoječ gledali v nižavo.

Naj smem prašati: „Ali smo v resnici smeli ponosni biti za to, da smo mi ponižali tega pravega velikana, vrh njega stoječ?“

Ne vem, kako bi rekel, da bi bolje in bolj pravo zadel. Tako naj odgovorim, v podobi:

Nekdaj sta bila dva fanta v razprtji in v sovrastvu med seboj. Neka prilika pripelje ju na samem skupaj. Eden teh dveh je bil močnejši od družega. Komaj se srečata, se spoprime, hoté se drug nad drugim s svojo močjo maščevati. Nekoliko časa cincata sem ter tje, zibljeta se, ko da plešeta „Italienisch-Walzer“; nikomur noče sreča biti mila. Naposled se prekopicneta v cestin jarek, in — močnejši pade vrh slabejega, ki je pa veliko bolj uren bil v pretepu vsled svoje telesne gibčnosti.

Ko tako ležita v jarku in zgornji davi ter bunka svojega spodaj ležečega, premaganega nasprotnika, ošabno in ponosno kriči nad njim.

„Ali te imam?“

„Ja! imaš me že, imaš!“ — odgovarja spodnji.

„Ali se mi vdaš?“ kriči nadalje zmagonosni vrhnji.

„Vdam se pa ne! — Vdam se ti pa že ne!“ skovika spodnji.

In tako nekako se je tudi meni dozdevalo, pa se mi ravno tako dozdeva tudi zdaj, ko svoj ponos, da „sem Ljubelj imel pod seboj“, premišlujem.

Tudi jaz „sem ga imel!“ — da! „imel“ sem Ljubelj pod svojim nogam; toda „vdal“ se mi pa ni. „Vdal“ se mi pač ni Ljubelj, ampak on je mene „dal“ — to me je „luftal“, ko sem jaz nehal „njega imeti“, in sem z „Dunajčanoma“ nastopil z njega pot navzdol. Oh! kolikrat je bilo treba stopiti, prej ko sem prišel v njegovo podnožje na kranjski strani! In Ljubelj bi „me bil še le dal“, ko bi bil jaz tam, pri kateri ograji padel, kakor na Semmeringu! Nikdar se več ne bodem šalil s takimi velikani, kakor so bili Semmering, Annaberg, Seewiesenalpe in Ljubelj, dokler namreč — ne bo prišla nova priložnost ali dokler ne bom zopet kterega takih „trdnjakov“ — „imel“ pod seboj. In takrat bom takemu veljaku zopet zaklical: „Ali te imam?“ — „Bom videl, kaj mi bo odgovoril!“

In ko nas je Ljubelj srečno „prenesel“ iz Koroske na Kranjsko, nam je v Tržiči, kakor sem že omenil, France prav dobro postljal; toda ne samo postljal, ampak tudi pogostil z dobro večerjo. Tako je prišlo, da smo po dolgem času zopet vlegli se na domači zemlji v gorko in dobro posteljo.

(Konec prih.)

Domače novice.

(Odbor za priredbo slavnostnega vlaka na Velehrad in v Prago) sklenil je v svoji poslednji seji izdati popularno pisano knjižico o delovanju svetih slovanskih blagovestnikov Cirila in Metoda; o velikih zaslugah njunih za veljavo slovenskega jezika pri službah božjih; o pomenu letošnje tisočletne slavnosti in o imenitnosti zopetne uvedbe slovenske liturgije po vseh slovanskih deželah. Te knjižice, kateri bode pridejana tudi podoba sv. Cirila in Metoda in škofovske stolice poslednjega, staroslavne Velehrada, tiskalo se bode več tisoč iztisov. — Ob enem je isti odbor sklenil obrniti se do osrednjega slavnostnega odbora na Velehradu s prošnjo, naj bi sestavil prošnjo do sv. Očeta papeža za zopetno uvedbo slovenske liturgije po vseh slovanskih deželah in naj bi to prošnjo v vseh slovanskih jezikih razpotožil na Velehradu zato, da bi jo podpisavali vsi k slavnostim tekom leta tje došli slovanski potniki.

(Umrl je) danes o polu dvanajstih g. Karol Zavodnik, bogoslovec tretjega leta v tukajšnjem semenišči, po dolgem bolehanju. V cvetu mladosti se je vlegel v zgodnji grob okrašen s čednostimi in zmožnostimi, s katerimi bi bil lahko veliko dobrega storil v blagor človeštva in sv. cerkve, ko bi mu bilo podaljšano življenje. A božja volja je drugače sklenila. Jutri ga bodo prepeljali v njegov rojstni kraj Žužemberk, kjer ga bodo na ondotnem mirodvoru pokopali. Naj počiva v miru!

(Slovensko gledališče) podalo nam je sinoči letos prvokrat čarobni in vedno še zanimivi igrokaz „Zapravljenec“. Gledališče je bilo prav dobro obiskovano; ko bi le iz lož zamogli pregnati hudega duha, ki pri slovanskih predstavah vedno ondi straši. Ocenio igranja prinesemo zaradi pomanjkanja prostora jutri.

(„Sokolov“ jour-fix) bo v soboto zvečer v Schreinerjevi pivarni na sv. Petra cesti. Rediteljstvo prevzela sta gg. Geba in zdravnik Schweiger, ki bode poleg jako zanimivega programa gg. „Sokole“ iznenadil z igranjem na citre.

(Privatni dijaki) 7. in 8. gimnazijskega razreda vsled odloka c. kr. vojnega ministerstva nimajo postavne pravice za enoletno vojaško službo; pač pa se jim taista pogojno dovoljuje.

(Štiri ustanove) za učence c. kr. živinozdravnišnice vsaka po 300 gl. so razpisane. Prosilci morajo imeti z dobrim vspehom dovršen 6. gimnazijalni ali realni razred. Sprejeli se bodo v triletni živinozdravniški kurs na Dunaji. Prošnje do 15. marca na c. kr. ministerstvo za pouk in prosveto.

(Blazen človek) zmuznil se je v bolnišnici na streho in se je tudi že pripravljal, kako bi bil doli skočil. Napravil je prav kakor delajo fantiči, kedar iz odra v svisli na slamo skačejo; vrgel je namreč najprej kapico doli, potem napravi sv. križ in — se premisli, se zasuje in proti vrhu strehe spleza. Nek gospod pošlje k gasilec po platno za skakanje, da bi ga prestregli, če bi jo res doli pomeriti mislil; gasilec so pa mislili, da gorí, in so takoj v Dolge ulice prihiteli, kjer se jim je konečno posrečilo, nesrečnega človeka s strehe spraviti. Da ljudi ni manjkalo, se samo po sebi razume.

(Saje so se vžgale) danes popoldne ob 1. uri v neki gostilni na Poljanah. Kmaló so bile pogašene.

(Letošnji redni zbor kranjskega odseka I. uradniškega društva avstrijsko-ogerske države) bo v nedeljo 29. marca t. l. v veliki obednici pri Maliču. Ob enem bo tam tudi letošnji zbor hranilnega in posojilnega društva uradniškega. Dnevni red kranjskega odseka je le ta: 1) Poročilo predsednikovo o delovanju uradniškega društva tekom minulega leta. 2) Potrđilo računa kranjskega odseka za leto 1884. 3) Obravnava o predlogu za znižanje zavarovalnine pri uradniškem društvu. 4) Volitev novih odbornikov za leto 1885. 5) Posamezni nasveti. Na dnevnem redu zboru hranilnega in posojilnega uradniškega društva je izvrševanje pravic po § 30. društvenih pravil. Dnevni red se naznači p. n. gospodom društvenikom po pravih pismeno. Zbor je sklepčen, ako se ga osobno vdeleži vsaj 30 društvenikov, kateri imajo pravico glasovati. Dovoljena so tudi pooblastila, a jeden ud ne sme biti za več nego deset udov pooblasten.

(Na Dobrovi) se bode začel ljudski misijon, ktereга bodo vodili očetje Lazaristi, 7. t. m. ter bode trajal do 15. t. m.

(Preveč suplentov) in premalo vojaških profesorjev, to je v učiteljskem stanu za srednje šole dandanes na dnevnem redu. Da se v vojaštvu to odpravi, c. kr. vojni minister že zopet vse one gg. rezervne častnike vabi, kateri imajo sposobnost za podučevanje na srednjih šolah, naj se oglasi za c. kr. častnike - profesorje na vojaških zavodih. Taisti morajo biti samci, še nikjer stalno nastavljeni in tudi ne smejo biti zapisani pri c. kr. vojnem ministerstvu, da na kako tako službo čakajo. Kdor toraj kaj tacega želi, naj se oglasi pri svojem višjem zapovedništvu.

Razne reči.

— Karol vitez Krticska pl. Jaden, predsednik Dunajskega redarstvenega ravnateljstva, prejel je komturni križ Franc Jožefovega reda z zvezdo za zvesto in izbornu službovanje.

— Mačja godba in njeni nasledki ali žalosten konec vesele zaroke, bi se lahko imenovala povest, ktero bi spreten pisatelj napravil iz žalostnega dogodka, ki se je minuli predpust v Mirandoli na Laškem zgodil. 50letni posestnik Terezi hotel se je poročiti z 18letnim dekličem tistega kraja. Domače fante je to jezilo, ter so mu za slovo napravili jako slovesno mačjo godbo. Starec je že spal. Peklenski hrušč ga zbudi in tolikanj preplaši, da izpod odeje skoči, za pušo zgrabi in skozi okno streljati začne na nepovabljenе godce. Takoj s prvim strelom ubil je dva do smrti, z drugim, tretjim, četrtim in petim poškodoval je še sedem družih hudo, ki bodo šli tudi prej ko ne na oni svet. Ko je blazni dedec svoje krvavo delo dokončal, beži venkaj k bližnjemu močvirju, kjer je v vodo skočil in utonil.

— Koliko zrnja spravi se v 1 liter? Predsednik kmetijske družbe v Hirschbergu potrudil se je to nalogo rešiti in pravi, da pšeničnih zrn 21.700, rženih 28.000, ječmenovih 18.100, ovsenih 12.500, graha pa 5400 liter napolni. Kdor ne verjame, naj pa prešteje! Mož je moral mnogo časa imeti, da ga je tako prazno tratil. Naj bil bi že ta račun za pridelek preteklega leta in ravno v Hirschbergu, kaj pa o drugih letinah, v drugih krajih?

Telegrami.

Dunaj, 2. marca. Glavni dobitnik pri žrebanju srečec od leta 1864 zadela je srečke serija 519 številka 52.

Budapešt, 2. marca. Vrednik Julij Verhovaj obsojen je zaradi izneverjenja za Csangose nabranih novcev na poldrugo leto v ječo in na izgubo službe za pet let. Ludovik Verhovaj na deset let v ječo in na izgubo službe za tri leta; oba skupaj pa na povračilo izneverjene svote.

Budapešt, 2. marca. Tisza praznuje desetletni jubilej svojega ministerstva. Cesar mu je poslal telegrafično zagotovilo svoje milosti in zaupanja s srčno željo, da naj bi božja previdnost Tiszo še mnogo let ohranila delavnega in pri dobrem zdravju, ter naj mu podeli moč vstrajnosti.

Za cerkev ss. Cirila in Metoda v Solunu

so darovali čč. gg.:

Žlogar Anton, mestni kaplan,	2 gold.
Štupica Franc, župnik pri sv. Heleni,	5 „
J. J., duhovnik,	3 „
L. F. iz Kobarida	2 „
Vkup 12 gold.	

Tujci.

28. febr.

Pri Maliči: Ambroz Martini, trgovec, iz Milana. — Kralowsky, Leopold Felber, trgovec, z Dunaja. — Miroslav Schostoll, trg. pot., iz Trsta.

Pri Stonu: Adolf Niekel, Emil Murmann, trg. pot., z Dunaja. — A. Bronzen, zasobnik, iz Trsta. — Matej Pintar, kaplan, iz Rateč.

Pri Avstrijskem caru: Angelo Dagtin, trg. pot., z Laškega. — V. Krätschmann, zasebnik, iz Dolu.

Umrli so:

27. febr. Karl Šlechter, umirovljeni c. k. računski svetnik, 75 let, Sv. Petra cesta št. 16, vsled raka. — Marija Jerič, delavčeva žena, 77 let, Sv. Florjana ulice št. 28, pljučni emphysem.

V bolnišnici:

26. febr. Reza Ostanek, dekla, 21 let, vodenica.

Žitna cena.

Pšenica banaška 1 hkl. 8 gl. 50 kr., — domača 6 gl. 90 kr. — Rž 5 gl. 94 kr. — Ječmen 5 gl. 28 kr. — Ajda 5 gl. 25 kr. — Proso 6 gl. 27 kr. — Turšica 5 gld. 76 kr. — Oves 3 gl. 62 kr.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

2. marca

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 60 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	84 „ 10 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	108 „ 15 „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 30 „
Akcije avstr.-ogerske banke	867 „ — „
Kreditne akcije	307 „ 50 „
London	124 „ 20 „
Srebro	— „ — „
Ces. cekini	5 „ 81 „
Francoski napoleond.	9 „ 80 „
Nemške marke	60 „ 45 „

Od 28. februvarja.

Ogerska zlata renta 6%	— gl. — kr.
„ „ 4%	98 „ 80 „
„ papirna renta 5%	94 „ 10 „
Akcije anglo-avstr. banke	200 gld. 107 „ 50 „
„ Ländersbanke	105 „ 90 „
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	573 „ — „
„ državne železnice	307 „ 25 „
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	214 „ 75 „
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 129 „ 50 „
4% „ „ 1860	500 „ 138 „ 60 „
Državne srečke iz l. 1864	100 „ — „
„ „ 1864	50 „ — „
Kreditne srečke	100 „ 178 „ — „

Št. 3046.

Razpis službe.

(3)

Pri mestnem magistratu Ljubljanskem oddati je na novo ustanovljeno službeno mesto **policijskega komisarja** z letno plačo 1200 gld. in s pravico do dveh v pokojnino vstevnih 10% petletnic.

Prosilcem za to službo je prošnje z dokazili o starosti, o sposobnosti, ktere treba za više upravno ali pa za sodniško službovanje, o dosedanjem poslovanju in pa o popolnem znanju slovenskega in nemškega jezika vložiti.

do 22. marca t. l.

pri podpisanim magistratu in sicer onim, ki so v javni službi, potom predstoječe gospodske.

Mestni magistrat Ljubljanski

dné 21. februvarja 1885.

Župan: Grasselli.

V nobeni hiši naj ne primanjkujejo sledeča
poskušena zdravila.

Antirrhéumon, najboljšo zdravilo proti prehlajenju, kostobolji, hromoti delavnih čutnic, bolečinam v križi in v prsih, prehladnim bolečinam v glavi in v zobeh. Steklenica 40 kr.

Piccolijeva esenca za želodec.

Ta esenca je narejena iz rož, in je zato tako pri-ljubljena, ker je ozdravila že mnogo tisoč ljudi, kar se vidi iz pohvalnih pism in zdravniških spričal, ki jih izdelovatelj dobiva.

To zdravilo pomaga pri boleznih v želodec in v trebuhu, ozdravi krč in ščipanje v črevesu, prehodno in trebušno mrzlico, zaprtje, hemorojide, zlatenico, glavobol itd., ter je najboljše zdravilo za otroke zoper gliste. Steklenica 10 kr., kdor jih več vzame dobi ceneje.

Najboljše in najvplivnejše pravo norveško pomuhljevo jetrno olje proti mrnamorici, rhabitisi, pljučnici, kašlju itd. Steklenica 60 kr.

Pastile santoninske; izkušeno zdravilo zoper gliste, škatljica po 10 kr., 100 koščekov 60 kr. 1000 koščekov 5 gld.

Salicilne pastile proti prehlajenju najboljši pripomoček proti davici (difteritis), pljučnim, prsnim in vratnim bolečinam, zoper kašelj in hripavost, škatljica 20 kr.

Prave od Nj. c. kr. Veličanstva cesarja Jožefa II. privilegirane **kričistilne kroglice** od lekarne Pscher-hofer na Dunaji. Škatljica 21 kr., jeden zavoje s 5 škatljicami 1 gld. 50 kr.

P. n. občinstvo se svari proti ponarejanju teh kroglic.

Zeliščni prsni sirop,

pripravljen od G. Piccoli-ja, lekarja pri Angelju v Ljubljani, na Dunajski cesti. Ta iz zdravilnih zelišč izdelani sirop se rabi z najboljšim vspehom proti vsem prsnim in pljučnim boleznim, zasliženju, kašlju, hripavosti, dušljivemu kašlju itd. Odraščeni naj vzamejo 3 do 4 žlice vsaki dan, otroci pa toliko žlice.

Ne zamenjati z rudečim sokom, ktereга pod tem imenom prodajajo. **Pravi sok mora temno rudeč biti.** Steklenica 36 kr.

Salicilna ustna voda,

in salicilni zobni prah lekarja G. Piccoli-ja v Ljubljani vzdržuje dober duh v ustih in ohrani zdrave zobe, okrepeča čeljusti in je najboljše sredstvo zoper kostna gnjiloba in vse zobne ustne in vratne bolezni. — Vzame se pol žličice na pol kozarca vode za izplakniti usta po jedi, ali pa nekaj kapljic na mokro zobno krtačico, za čiščenje zob in čeljusti. Steklenica salicilne ustne vode 40 kr., 1 škatljica salicilnega zobnega praha 25 kr.

Tu navedena, kakor vsa druga zdravila so zmi-raj svežna za dobiti v lekarni G. Piccoli-ja pri Angelju v Ljubljani, Du-najska cesta. Naročila izvršujejo se s prvo pošto proti povzetju zneska. (13)

